

3. Boukun, V., Drefs, J., & Lücke, J. (2024). Blind Zero-Shot Audio Restoration: A Variational Autoencoder Approach for Denoising and Inpainting. In Proceedings of Interspeech 2024 (pp. 4823–4827). DOI: 10.21437/Interspeech.2024-314.
4. Diffusion-Based Audio Inpainting // arXiv preprint arXiv:2305.15266 2023. URL: <https://arxiv.org/abs/2305.15266> (дата звернення: 18.05.2025).
5. Marafioti, A., Majdak, P., Holighaus, N., & Perraudin, N. (2021). GACELA: A Generative Adversarial Context Encoder for Long Audio Inpainting of Music. IEEE Journal of Selected Topics in Signal Processing, 15(1), 120–131. DOI: 10.1109/JSTSP.2020.3037506.
6. Recent Advances in Audio Source Separation | Frontiers Research Topic // Frontiers in Signal Processing URL: <https://www.frontiersin.org/research-topics/39302/recent-advances-in-audio-source-separation> (дата звернення: 18.05.2025). (1)

Олена СТОКОЛОСА,
здобувачка першого(бакалаврського) рівня
вищої освіти спеціальності 024 Хореографія
факультету мистецтв,
ТНПУ імені В. Гнатюка
Науковий керівник – **Наталія ЛУПАК,**
професор кафедри педагогіки і методики початкової
та дошкільної освіти ТНПУ імені В. Гнатюка,
доктор педагогічних наук, професор
Тернопіль, Україна
luckinesslyudmyla@tnpu.edu.ua

Olena STOKOŁOSA,
*Undergraduate Student of the First (Bachelor's) Level
of Higher Education, Specialty 024 Choreography,
Faculty of Arts, Ternopil Volodymyr Hnatiuk
National Pedagogical University
Scientific supervisor – **Nataliya LUPAK,**
Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of the Department of
Pedagogy and Methods of Primary and Preschool Education
Ternopil Volodymyr Hnatiuk
National Pedagogical University
Ternopil, Ukraine
luckinesslyudmyla@tnpu.edu.ua*

ВПЛИВ ІМПРОВІЗАЦІЇ НА КРЕАТИВНІСТЬ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИЙ СТИЛЬ ТАНЦІВНИКА

THE INFLUENCE OF IMPROVIZATION ON THE CREATIVITY AND INDIVIDUAL STYLE OF A DANCER

Імпровізація як форма вільного танцювального висловлювання посідає особливе місце в сучасній хореографічній практиці. У різних стилях і традиціях –

від джазу, контемпорарі до фламенко та хіп-хопу – імпровізація виступає не лише як засіб композиції у реальному часі, а як ключовий інструмент розвитку танцювального мислення, креативності та самовираження.

Метою цієї роботи є виявлення взаємозв'язку між імпровізаційною практикою та формуванням індивідуального стилю танцівника, а також дослідження ролі імпровізації у розвитку його творчого потенціалу.

Імпровізація у танці – це спонтанне створення руху в моменті, без заздалегідньо визначеного сценарію. Вона базується на гнучкому використанні вже набутих технічних навичок, тілесної пам'яті, просторової уяви та здатності до миттєвої композиції. Відмінність імпровізації від репетиційного або постановочного танцю полягає в її відкритості до змін, відсутності фіксованої структури та потенціалі для несподіваних рішень.

У професійній практиці імпровізація застосовується як у сольному, так і в ансамблевому танці, а також як педагогічний інструмент для розкриття індивідуального рухового словника виконавця.

Креативність у танцювальному мистецтві – це здатність до створення нових, оригінальних і художньо значущих рухів або композицій. Імпровізація стимулює креативність через кілька механізмів:

- розширення рухового діапазону: танцівник вчиться експериментувати з простором, ритмом, якістю руху, рівнями, темпом;
- активація асоціативного мислення: імпровізація часто ґрунтується на образах, метафорах, музичних або емоційних імпульсах;
- вихід за межі техніки: виконавець починає шукати не тільки «як», а й «чому» рухається, що відкриває шлях до нових форм танцювального висловлювання.

Заняття імпровізацією розвивають рефлексивність, увагу до внутрішніх і зовнішніх імпульсів, що критично важливо в умовах живого сценічного процесу.

Індивідуальний стиль танцівника формується як синтез тілесного досвіду, емоційної чутливості, особистісних схильностей та впливів, які виконавець переосмислює у власній руховій мові. Імпровізація виступає в цьому контексті як лабораторія самопізнання: у процесі вільного руху танцівник відкриває унікальні патерни, теми, жести, що згодом стають ознаками його стилю.

Дослідники сучасного танцю (Брейн, Старкінс, Капров) підкреслюють, що саме імпровізація дає змогу розпізнати «автентичне тіло» – те, яке не наслідує чужий зразок, а продукує власну тілесну мову. Таким чином, індивідуальність не нав'язується, а виявляється через практику.

У системі хореографічної освіти імпровізація дедалі частіше включається до навчальних програм як дисципліна, що розвиває тілесну свідомість, здатність до композиції в реальному часі, взаємодії з партнером і простором. Педагоги з сучасного танцю (наприклад, методика А. Банеша, контактна імпровізація Стіва Пекстона) формують методики, які активують інтуїцію та уяву танцівника.

У репетиційній практиці імпровізація також відіграє ключову роль: вона допомагає знайти нові рішення, протестувати хореографічні ідеї, вийти за межі шаблонів. Часто в сучасній хореографії імпровізація є не підготовчим, а основним інструментом побудови вистави, що зумовлює відкритість до інтерпретацій.

Практика імпровізації на сцені вимагає високого рівня тілесної підготовки, сміливості, адаптивності та здатності бути «присутнім у моменті». Сценічна імпровізація може бути як цілком вільною, так і структурованою (так званий «score-based improvisation») – коли існує загальна рамка, але виконавець наповнює її особистісним змістом.

Досвід імпровізації на сцені формує в танцівника унікальний тип впевненості, а також навички миттєвого реагування, що є безцінними в умовах живої вистави. Такий досвід розвиває не лише тілесну, а й емоційну сміливість.

Отже, імпровізація – це не лише форма руху, а глибока методика самовираження, пізнання та творчості. Вона активно сприяє розвитку креативності, відкриває шляхи до формування індивідуального стилю та збагачує сценічний досвід танцівника. У сучасній хореографії імпровізація стає не альтернативою класичній постановці, а її розширенням, способом осмислення власного «я» через рух. У цьому полягає її незамінна роль у розвитку сучасного танцювального мистецтва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Герц І. І. Сучасний танець і новітні технології: грані взаємодії. Мистецтвознавчі записки : зб. наук. пр. 2023. Вип. 43. С. 58–63.
2. Герц І., Мова Л., Кебас О., Бойко О., Журавльова А. Сучасний танець: шляхи творчого вдосконалення: навчальний посібник. Київ : Видавничий центр КНУКіМ, 2021. 241.
3. Грек В. А. Імпровізація в хореографії: поліаспектність проявів. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2019. № 2. С. 463–466. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdakkkkm> (дата звернення 25.01.2025).
4. Колногузенко Б. М. Сучасний танець та методика його викладання : конспект лекцій для студентів хореограф. від-нь мистец. / Б. М. Колногузенко, І. І. Макарова. Харків : Слово, 2015. 137 с.

Олексій СТРОНСЬКИЙ,

*аспірант кафедри музичної україністики та
народно-інструментального мистецтва
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника
o.stronskyi@gmail.com*

*Науковий керівник – Леся РОМАНЮК,
кандидат мистецтвознавства, доцент
кафедри музичної україністики та народно-інструментального
мистецтва Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Івано-Франківськ, Україна*

Oleksiy STRONSKYI,

*Postgraduate student of the Department of
Ukrainian Music and Folk Instrumental
Art Vasyl Stefanyk Subcarpathian National University*